

KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2024. gada MARTS

MŪZIKA

Koncerts “Baroka mūzikas ģēniji”

Piedāvā: VSIA “Liepājas Simfoniskais orķestris”

Norises laiks: 6. aprīlī Rundāles pilī; klātienes norise

Kontaktinformācija: Dzintars Hmieļevskis, e-pasts: dzintars@lso.lv; tel. nr.: 25954279

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://rundale.net/aprili-rundales-pils-balto-zali-piepildis-baroka-muzikas-geniju-raditas-skanas/>

Rundāles pils Baltajā zālē ar baroka mūzikas programmu uzstāsies Liepājas Simfoniskā orķestra koncertmeistares Līgas Baltābolas vadītais stīgu instrumentu ansamblis, ko papildinās senās mūzikas interprete klavesiniste Gertruda Jerjomenko. Kopā ar šiem māksliniekiem Rundāles pils Baltajā zālē spēlēs Liepājas Simfoniskā orķestra mūziķi Jānis Baltābols (vijole), Baiba Lasmane (vijole), Zane Baltābola (vijole), Annija Elizabete Meija (alts) un Dina Puķīte (čells).

Zīmīgi, ka tieši Rundāles pilī, kas ir nozīmīgākā baroka stila pils Latvijā, skanēs trīs nozīmīgu baroka mūzikas ģēniju – Žana Marī Leklēra, Georga Frīdriha Hendeļa un Antonio Vivaldi – darbi, atspoguļojot dažādus baroka mūzikas žanrus un stilus un radot baroka laikmeta arhitektūrā autentisku un dzīvīgu skanējumu.

Valsts Akadēmiskā kora “Latvija” kameropera “EJ NU EJ”

Piedāvā: VSIA “Valsts Akadēmiskais koris Latvija”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Līga Štrausa, e-pasts: līga.strausa@koris.lv; tel. nr.: 26459392

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/kora-kameropera-ej-nu-ej/>

Šajā darbā koris skan kā orķestris, veidojot dažādas ainavas – jūru, mežu, žogu, lauku, ceļu – un ar savām balsīm atklājot arī dažādas emociju gammas. Īpaši dinamisku kameroperu padara iestudējuma horeogrāfija un scenogrāfijas elementi, kuru neatņemama daļa ir kora dziedātāji.

Iestudējuma mūzikas autore, komponiste Laura Jēkabsone pārzina kordziedāšanas iespējas, un šajā kameroperā tās parāda maksimālā amplitūdā. Savukārt, librets balstīts Marta Pujāta populārajā dzejoļu grāmatā “Ej nu ej”, kas saņēmusi 2021. gada Latvijas Literatūras gada balvu nominācijā “Labākais oriģinālliteratūras darbs bērniem”.

Izrāde ir stāsts par pilsētas puiku, kurš izdzīvo plašu emociju gammu, nonākot tramvajā vai ciemojoties pie vecmamma piejūras lauku mājās, domājot par tēta miegu vai laika zoba sagrauztu žogu. Pārdomas un sajūtas, kas uzrodas pēkšņi, gatavība aizraujošiem piedzīvojumiem un negaidītiem pavērsieniem vijas viscaur krāšņajai un atraktīvajai koncertizrādei.

Pavasara festivāls “WINDSTREAM 2024”

Piedāvā: Orķestris “Rīga”

Norises laiks: Pēc grafika līdz 12. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Baiba Tilhena, e-pasts: baiba.tilhena@riga.lv; tel. nr.: 26137090

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://orkestris.riga.lv/?p=12785>

Pavasara festivāls “WINDSTREAM” dibināts 2010. gadā un to ik gadu organizē un producē Orķestris “Rīga”. Šis ir vienīgais festivāls Latvijā, kurā uzmanības centrā ir profesionāls pūtēju orķestris ar tā visdažādākajiem paveidiem – Orķestris “Rīga” – gan kā moderns, mūsdienīgs pūšaminstrumentu koncertorķestris, gan kā bigbends, kas mijiedarbē ar citiem spožiem izpildītājmāksliniekiem un diriģentiem spilgti papildina kultūrtelpu Latvijā un starptautiskā mērogā ar savai nozarei un reģionam unikālu saturu, jaunrades pienesumu un radošu izcilību.

Skolēni īpaši aicināti uz festivāla noslēguma koncertu “Parīzes iedvesmotie” Lielajā ģildē, Rīgā. Kad visa pasaule kaislīgi sekos olimpisko spēļu norisēm Francijas galvaspilsētā Parīzē, arī Orķestris “Rīga” ļausies Parīzes šarmam un muzikālajam vilinājumam – teju visi koncerta muzikālajā programmā iekļautie skaņdarbi tiešā vai netiešā veidā sasaucas ar Parīzes vadmotīvu – vai tā būtu Džordža Gēršvina Parīzes apjūsmošana slavenajā džeza harmonijām pielietajā kompozīcijā “Amerikānis Parīzē”, vai Igora Stravinska baleta “Ugunsputns” pirmatskaņojums Parīzē 1910. gadā, vai franču komponistes un pianistes, Parīzes konservatorijas absolventes un pašlaik Parīzē dzīvojošās Idas Gotkovskas “Uguns poēma”, vai arī franču izcelsmes solo perkusionistes, Parīzes konservatorijas absolventes Adelaides Ferjēras pirmā viesošānās Latvijā pēc Orķestra “Rīga” uzaicinājuma.

Plašāk par noslēguma koncertu: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/pavasara-festivala-windstream-nosleguma-koncerts-parizes-iedvesmotie/>.

Osokina Brīvības festivāla Ukrainai atklāšanas koncerts

Piedāvā: Andrejs Osokins (biedrība “Radoši”)

Norises laiks: 5. aprīlī Rīgas Svētā Pētera baznīcā; klātienes norise

Kontaktinformācija: Daiga Bināne, e-pasts: daiga@andrijsosokins.com; tel. nr.: 29379497

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.andrejsosokins.com/atklšanas-koncerts>

Jau trešo reizi Latvijā notiks Osokina Brīvības festivāls Ukrainai. Tā atklāšanas koncertā piedalīsies vokālā grupa “Latvian Voices”, ērģelniece Kristīne Adamaite, saksofonists Aigars Raumanis, pianists Dainis Tenis, ukraiņu kontrabassists Jurijs Gavriļuks un vijolniece Zane Kalniņa, sitaminstrumentālists Reinis Tomiņš, kā arī Andrejs Osokins. Koncertā satiksies balss un ērģeļu spēks, marimbass rotaļīgums, saksofona jutekliskums, kontrabasa samtaini sulīgais skanējums un klavieru valdzinājums.

Koncertā izskanēs M. Skorika, J.S. Baha, A. Pjaccollas, F. Borna, E. Dārziņa, A. Raumaņa un citu komponistu skaņdarbi. Grupa “Latvian Voices” atskaņos opusu “Folk Mesa”, kurā satiekas sakrālās, laikmetīgās *a cappella*, pasaules un latviešu folkloras mūzikas intonācijas, kas veidotas īpaši “Latvian Voices” dziedātāju balsīm.

Plašāk par Osokina Brīvības festivālu Ukrainai: <https://www.andrejsosokins.com/osokins-freedom-festival>

TEĀTRIS

Lellu teātra izrāde “Gangsteromīte”

Piedāvā: VSIA “Latvijas Lellu teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Diāna Siliņa, e-pasts: diana@lelluteatris.lv; tel. nr.: 26556669

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Plašāk: <https://www.lelluteatris.lv/lv/izrades/latviesu-trupa/liela-zale/gangsteromite>

Izrāde veidota pēc Deivida Valjamsa populārā romāna “Gansteromīte” motīviem, radot lielisku aizsākumu sarunai par ģimeni, dažādiem cilvēkiem un atšķirīgām paaudzēm. Stāsta lielākā vērtība ir autora spēja uzburt brīnumainu mazdēla un vecmāmiņas pasauli, kurā fantāzija savijas ar realitāti, priekšplānā izvirzot divu cilvēku draudzību un vēlmi piepildīt savus sapņus. Uzveduma galvenie tēli tiek izspēlēti ar košām, komiskām cilvēka auguma lellēm, kas kopā ar poētisko pilsētvidi veido emocionāli krāšņu un piepildītu skatuves ainavu.

Vienpadsmitgadīgais Bens nevar ciest nedēļas nogales, kad jāpaliek pie Omītes. Arī šoreiz viss rit savu gaitu, līdz Bens nejauši uzduras apslēptām dārglietām. Vai tās pieder Omītei? Un, ja tā, tad kāpēc viņa dzīvo tik pieticīgi? Ja nu dārglietas ir zagtas? Bens apņemas atklāt noslēpumu, nenojauzdams, ka nokļūs satriecošā piedzīvojumā, kas viņa domas par Omīti mainīs uz visiem laikiem.

Izrāde “Kur pazuda valsts”

Piedāvā: VSIA “Dailes teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Monta Simtiņa, e-pasts: dailesteatris@dailesteatris.lv; tel. nr.: 67294444

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/izrade-kur-palika-valsts/>

Dokumentāls detektīvs, kas tapis, iedvesmojoties no slavenā mākslinieka Raimonda Staprāna lugām.

Latvijas okupācija un Latvijas valstsvīru šaubīgā rīcība 1940. gada jūnijā ir viena no mūsu vēstures tumšākajām lappusēm. Tās centrā valsts pašpasludinātais vadonis Kārlis Ulmanis. Viņa personība turpina izraisīt interesi, skepsi un apbrīnu. Bet kā bija patiesībā? Vai Latvija varēja saglabāt brīvību arī vistumšākajā vēstures brīdī, ja Ulmanis būtu rīkojies citādi?

Izrāde “Latviešu raķetes”

Piedāvā: VSIA “Liepājas teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Diāna Kamaņina, e-pasts: diana.kamanina@liepajasteatris.lv; tel. nr.: 26040547

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://liepajasteatris.lv/izrade/latviesu-raketes/>

Izrāde, kura piedāvā ielūkoties Latvijas bobsleja vēsturē – režisors to veidojis, intervējot 21 bobslejam tuvu stāvošu personu, veidojot savu skatījumu uz notikumiem. Latvijas bobsleja pirmsākums meklējams 20. gadsimta 80. gados, kad inženieris un kamanīņu sporta treneris Rolands Upatnieks pilnīgi tukšā vietā (PSRS un Latvijā šāda sportaveida vēl nebija) radīja PSRS izlasi, kurā 95 procenti bija latviešu sportisti. Rolanda Upatnieka inženiera un menedžera talants radīja īstu revolūciju šajā 100 gadus vecajā sporta veidā – viņa projektētās kamanas, ko visā pasaulē sauca par “Latviešu raķetēm”.

Izrādē izmantotas arī mūsdienu tehnoloģijas, kas finiša sekundes spēj sadalīt tūkstoš daļiņās, bet vēl joprojām nespēj ielūkoties varoņu dvēseles noslēpumainajās virāžās. Tas ir dokumentāls varoņu eposs latviešu tautai un piemiņai mūžībā aizgājušajam Rolandam Upatniekam.

Izrāde “Goodbye, February! / Uz redzi, februāri!”

Piedāvā: Apvienība “Putra”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Gerds Lapoška, e-pasts: gerdslaposka@gmail.com

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://gerds.bio>

Izrāde par aktieri, kurš, pats sev sastrādājot nepatīkšanas, meklē atbildi uz jautājumu: “Vai tā bija pareizā izvēle?” Būdam mākslinieks, viņš savu dzīvi bieži interpretē caur literatūras grandiem, izsmalcinātiem kino sižetiem un lugām, kas aktuālas cauri laikiem. Ko darīt, ja bērnībā iztēlotā “lielā skatuve” un sapņi par teātri neatbilst realitātei? Mākslinieks ir lielas izvēles priekšā – pamest visu un braukt prom vai palikt un samierināties, ka tāda ir dzīve - pareizu un nepareizu izvēļu pilna...

Video eņīžu aktieri – Baiba Broka, Matīss Ozols, Guna Zariņa. Video eņīžu operators – Artis Pārups. Video eņīžu skaņas operators – Kārlis Daudziņš.

Izrāde “Meistars un Margarita”

Piedāvā: VSIA “Dailes teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Monta Simtiņa, e-pasts: dailesteatris@dailesteatris.lv; tel. nr.: 67294444

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.dailesteatris.lv/lv/izrades/2023-2024/meistars-un-margarita>

Ko darīt, ja pilsētā ierodas pats nelabais? Vai lūgties un cerēt uz žēlastību? To cilvēki Bulgakova romānā nedara, jo viņiem nelabā ierašanās šķiet kā jauna iespēja tikt pie priekšrocībām un augstāka statusa, daži pat cer uz paaugstinājumu vai lielāku dzīvokli. Visi tur viens otru aizdomās par sadarbošanos, par glaimiem un absolūtu oportūnismu. Un vai gan tas nav bezgala cilvēciski? Tās izskatās kā biroja mazās varas spēlītes, jo neviens nekam augstākam par varu vairs netic. Vienīgais, par ko visi var vienoties, ir tas, ka Dieva nav.

Sātans apbur pilsētas iedzīvotājus, pamodina mirušos un sarīko balli. Beigās pār visu totalitāro un ļauno uzvarēs draudzība un mīlestība. Tas gan būs pēc nāves. Bulgakovs joprojām spēj uzdot pareizos jautājumus – kāpēc ateisms nestrādā, kāpēc patiesības vienmēr ir vairākas. Viņa darbi ir aktuāli, mūsdienīgi un izārda pa vīlēm mūsu postnormālo laikmetu. Un līdz pat šodienai romāna “Meistars un Margarita” lasītājs tiek pakļauts slazdam: tajā viegli var ieiet, bet no tā nekad nevar izklūt.

Nekauņigs ģēnija radītprīeks un vienlaikus rūgtums par pasauli, kurā vienīgais ierocis cīņā pret ierēdņiem un oportūnistiem ir smalka domāšanas kultūra. Tas ir universāls ierocis pret cilvēcisku un patiesu attiecību sairšanu. Tas nav mainījies, lai gan ar vārdiem vien šodien vairs nepietiek.

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Rotko muzeja krājuma izstāde “Visuma elementi”

Piedāvā: Koncertzāle “Cēsis”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 7. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Administrācija, e-pasts: info@cesukoncertzale.lv; tel. nr. 64119921

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.cesukoncertzale.lv/izstades/sigurds-vidzirkste-sigita-daugule-visuma-elementi-rotko-muzeja-krajuma-izstade>

Visums jeb universs ir fenomens, līdz galam neatklāta, cilvēka prāta un apziņas robežu ietvaros izzināta laiktelpa. Tā sastāvdaļas jeb elementi ietver gan visas dabā eksistējošās formas, gan arī enerģijas, kas jau izsenis nodarbina cilvēka – mākslinieka radošās izziņas procesus.

Izstādē tiek meklētas paralēles divu dažādu paaudžu mākslinieku radošajos rokrakstos – latviešu trimdas mākslinieka Sigurda Vīdzirkstes (1928–1974) un Sigita Daugules (1971) daiļradē. Eksperimentējot ar glezniecības tehnikām un paņēmieniem, katrs mākslinieks atklāj savu unikālo laika un telpas redzējumu.

Pelēka krāsa tās neskaitāmajās niansēs ir tikai viena no līdzībām abu mākslinieku glezniecībā. Abu gleznotāju radošā pašizteiksme ietver gan racionālo, gan iracionālo, katras gleznas kopskats kā magnēts pievelk ar fascinējošu virsmas faktūru un kompozīcijas viengabalainību.

Izstādē skatāmie mākslas darbi ir neliela daļa no Rotko muzeja mākslas kolekcijas, kurā ietilpst vairāk nekā trīs tūkstoši Latvijas un ārvalstu modernistu mākslas darbi.

Rūtas Kalmukas fotoizstāde “Saiknes”

Piedāvā: Biedrība “ISSP”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 9. maijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Līga Stibe, e-pasts: liga@issp.lv, tel. nr.: 29197627

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://issp.lv/en/home/ruta-kalmuka-saiknes>

Izstādē māksliniece pievēršas savas ģimenes un māju dokumentēšanai, atklājot sievietes daudzveidīgās lomas un identitātes. Rūtas Kalmukas lielformāta melnbaltās fotogrāfijas, kas tapušas vairāk nekā desmit gadu garumā, portretē viņas ģimenes locekļus un mājas pie upes, meklējot saikni starp dabu, cilvēkiem un notikumiem, kas tos ieskauj.

Tuvinieku portreti mijas ar dabas fragmentiem, īpaši – upi un tās mainīgo dabu. Ūdens plūdums, nemitīgā cirkulācija un spēja ieņemt un pielāgoties jebkurai formai Rūtas Kalmukas sērijā norāda uz sievietes spēju savas dzīves laikā iemiesot sevī vairākas lomas – no meitas uz sievu, vēlāk – māti, vienlaikus saglabājot savu personisko identitāti. Fotogrāfiju sērija “Saiknes” atspoguļo arī neizbēgamo saikni starp sievieti un viņas profesionālo aicinājumu – fotogrāfiju. Sievietes loma ģimenē ir apvienota ar mātes radošajām interesēm un ambīcijām, kur māte šķietami vienkārši vēro un dokumentē ikdienas gaitas. Rezultātā veidojas jauna identitāte – “mamma-māksliniece”, atgādinot par to, cik būtiski ir ikdienas steigā un izaicinājumos sevi neaizmirst, izprast un atgūt.

Grafikas izstāde “Pārsteidzošais folio”

Piedāvā: Muzejs un pētniecības centrs “Latvieši pasaulē”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Izstāžu zāles informācija, e-pasts: info@lapamuzejs.lv; tel. nr. 28066186

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.lapamuzejs.lv/parsteidzosais-folio/>

Izstādē “Pārsteidzošais folio. Jaņa Šternberga grafikas darbnīca Fišbahas bēgļu nometnē Vācijā, 1946-1949” Latvijā pirmo reizi iespējams satikt darbus, ko pēckara Vācijā veidojuši talantīgi,

tolaik jauni latviešu mākslinieki, tostarp Viestarts Aistars, Arturs Damroze, Ojārs Šteiners un Gastons Ērglis.

Izstādes centrā ir 1949. gadā sastādīta, tomēr nekad neizdota grafikas darbu kolekcija, kas savu skatītāju gaidījusi 74 gadus.

1949. gada vasarā no kara sagraudātās Eiropas uz ASV izceļoja grafiķis, Latvijas Mākslas akadēmijas pasniedzējs Janis Šternbergs. Pirmos pēckara gadus viņš bija pavadījis Fišbahas bēgļu nometnē Vācijā. Tur viņš izveidoja un vadīja grafikas darbnīcu, kurā par spīti galējam trūķumam vairāk kā ducis audzēkņu apguva kaligrāfiju, dažādas iespiedtehnikas, grāmatu grafisko iekārtojumu un iesiešanu, plakātu veidošanu un citas zinības. Audzēkņu darbu kolekciju bija plānots publicēt, bet tas nenotika; vērtīgo darbu mape – folio – palika Jaņa Šternberga bagāžā.

Tagad šis folio – sava veida aizraujoša grāmata vienā eksemplārā – pirmo reizi ierauga dienas gaismu. Grafikās paviz ainas no nesen atstātās Latvijas, bet visvairāk darbu tematika atspoguļo piedzīvoto kara laiku, Fišbahas bēgļu nometnes vidi un personas, arī apkārtnes dabu. Izstādītie oriģināldarbi un tos papildinošie priekšmeti uzskatāmi liecina par kara skartās paaudzes spēju adaptēties dramatisko pārmaiņu apstākļos un centieniem uzturēt savu kultūras identitāti par spīti visam.

Aijas Jurjānes izstāde “Karalienes virtuves”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdž 19. maijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: ekskursijas@lnmm.lv; tel. nr. 67324461

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/aija-jurjane-karalienes-virtuves-509>

Aija Jurjāne (1944–2015) ir Latvijas laikmetīgās glezniecības pārstāve, kuras veikums plašākai publikai palicis mazāk zināms. Pirmais solis Jurjānes mantojuma izpētē bija 2021. gadā izdots monogrāfiskais mākslas albums “Jaunības avots. Aija Jurjāne” (izdevniecība “Neputns”, sastādītāja Sandra Krastiņa), taču viņas daiļrade vienuviet apjomīgā izstādē nekad iepriekš nav tikusi apkopota. Tas pirmo reizi izdarīts šajā A. Jurjānes zīmējumu uz gleznu izstādē Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā.

A. Jurjāni varētu dēvēt par vienu no pirmajām, maigajām balsīm feminisma ideju laukā Latvijas mākslā. Visu mūžu A. Jurjānes glezniecības virstēma bija viņas ģimene un ar ģimenes dzīvi saistītā ikdiena. Kādā 20. gadsimta 90. gadu intervijā žurnālam “Sieviete” māksliniece atzinās, ka, viņasprāt, “netikšana glezniecībā tālāk par savu ģimeni ir kaut kas nenormāls”. Tas apliecina, ka tā saucamā ģimenes, bērnu un “sieviešu” tēma Latvijas mākslā ilgu laiku pēc noklusējuma tikusi vērtēta kā nenopietnā, ne-lielā, ne-īstā. Var tikai iztēloties, kādu spiedienu nācies izturēt A. Jurjānei, spītīgi turoties pie “nenormālās” tematikas visa mūža garumā.

Izstādes konceptuālo rāmi veido septiņas dažādas virtuves – ideju un fiziskās telpas, kas harmoniski transformējas viena otrā, risinot stāstu par Aiju Jurjāni kā trīs bērnu mammu, kā skolotāju un mācekli, kā sievu un sievieti, kas nenovērsās no novecošanas procesa, bet, tieši pretēji, iekļāva to mākslas darbos.

Izstāde “Sfinksas smaids”

Piedāvā: Rīgas Jūgendstila centrs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 6. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: jugendstils@riga.lv; tel. nr. 67181465, 67181464

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://jugendstils.riga.lv/actual/840/>

Mākslinieces Anitas Paegles izstādē apskatāmie zīmējumi veidoti kā ilustrācijas Māras Cielēnas grāmatai “Sfinksas Albertas smaids” (2023) un tajos attēloti Alberta ielas jūgendstila namu dekoros redzami, vitrāžās atveidotie un ielā mītošo personību daudzveidīgie tēli.

Alberta iela, Rīgas jūgendstila pērle pieminēta gandrīz visos tūrisma ceļvežos par Latviju, tā piesaista gan pilsētas viesu, gan mākslinieku uzmanību. Jūgendstila dekori, kas bagātīgi rotā ēku fasādes, ir atdzīvojušies Māras Cielēnas grāmatā par sfinksas pazudušo smaidu. Elegantās ilustrācijas ir dzīvespriecīgas un jautras, tās mudina pievērst uzmanību tam, cik ļoti Rīga ir saistīta ar pasaules kultūru un mākslu.

KINO

Ekspozīcija “Ievas istaba”

Piedāvā: Rīgas Kino muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: kinomuzejs@kinomuzejs.lv; tel. nr. 67358873

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.kinomuzejs.lv/lv/notikumi/1-marta-notiks-ievas-istabas-atklasana/>

Ekspozīcija ir improvizēts ieskats Ievas Romanovas (1953) dzīves galvenajos lokos. Liecības par I. Romanovas darbu pie filmu mākslinieciskās telpas izveides – īpaši par filmu “Dzīvīte” (1989); liecības par darbu kā muzeju māksliniecei – īpaši par Latvijas kino vēsturei veltītajām Rīgas Kino muzeja izstādēm; liecības par priekšsēdētājas darbu Latvijas Kinematogrāfistu savienībā un šajā amatā tapušajiem “kopotajiem birokrātiskajiem rakstiem” un Latvijas kino (at)balstošajām aktivitātēm.

Ieva Romanova ir filmu māksliniece, muzeju ekspozīciju un izstāžu dizainere, ilggadīga Latvijas Kinematogrāfistu savienības priekšsēdētāja. 2024. gadā saņēmusi Nacionālo kino balvu “Lielais Kristaps” par mūža ieguldījumu kinomākslā.

Daudzsēriju spēlfilmas “Padomju džinsi” kino maratons

Piedāvā: Kinoteātris “Forum Cinemas”

Norises laiks: 4. aprīlī kinoteātrī “Forum Cinemas”; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: kinomuzejs@kinomuzejs.lv; tel. nr. 67358873

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/aktualas-kulturas-norises/forum-cinemas-aicina-skolenus-uz-daudzseriju-spelfilmas-padomju-dzinsi-kino-maratonu/>

Iespēja noskatītos visas astoņas dramēdijas “Padomju džinsi” sērijas uz lielā ekrāna visas dienas garumā ar diviem starpbrīžiem.

Seriāla darbība notiek 1979. gadā. Tas vēl ir Brežņeva laiks, kad Latvijā valda dziļa stagnācija un nav pat vēl nojausmas par brīvības vēsmām. Tomēr ir cilvēki, kas uzdrīkstas nepakļauties. Tāds ir seriāla galvenais varonis Renārs Rubenis. Renārs ir rokmūzikas un Rietumu kultūras fans, kurš kā pretpadomju elements nonāk čekas redzeslokā un tiek ievietots psihiatriskajā slimnīcā. Tur viņš uzsāk pagrīdes biznesu, ražojot Latvijā tik iekāroto Rietumu džinsu pakaļdarinājumus. Džinsi kļūst aizvien populārāki, savukārt Renārs iemanto anonīmās pagrīdes leģendas slavu. Bet, protams, arī čekas aģenti nesnauž.

Filma “Padomju džinsi” ir ieguvusi Nacionālo kino balvu Lielais Kristaps, kā labākā daudzsēriju filma.

Filma “Podnieks par Podnieku. Laika liecinieks”

Piedāvā: Filmu studija “Jura Podnieka studija”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/jurapodniekastudija>

Režisors Juris Podnieks bija sava laika liecinieks – drosmīgs, aizrautīgs un līdzjūtīgs. Viņa filmas ir aizkustinājušas miljoniem skatītāju visā pasaulē. Viņš bija viens no spožākajiem latviešu dokumentālā kino saimes pārstāvjiem, kurš tieši un skaudri spēja runāt par laiku, sabiedrību, indivīdu un nāciju. Dzīvē un savās filmās Juris Podnieks meklēja atbildes uz sarežģītiem jautājumiem tautas vēsturē, mudināja skatītājus domāt un celt pašapziņu, meklējot ceļus Latvijas tautas pastāvēšanai nākotnē.

Filmā ar klātesošu Podnieku caur intervijām, vēl neredzētiem dienasgrāmatu ierakstiem, foto un kino fragmentiem skatītājam būs iespēja ieskatīties radošas personības izaugsmes līkločos un būt klāt ne tik senās mūsu vēstures svarīgos pagrieziena brīžos. Tā ir iespēja atkal gan satikties ar Juri Podnieku, gan iepazīt viņu no jauna.

Dokumentālā filma “Patrīcija”

Piedāvā: Filmu studija “Mistrus Media”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/MistrusMedia>

Patrīcija Eiduka ir meitene no septiņu bērnu ģimenes, daudzsološa sportiste, kura savu jaunību jau pilnībā ziedojuši sportam. Patrīcijas mērķtiecība un sportiskais progress ļauj uzskatīt viņu par fenomenu, taču vienlaikus filma ir stāsts par jaunas sievietes ceļu mūsdienu profesionālajā sportā un par atbildību, kas var izrādīties traumatiska.

Patrīcija Eiduka nāk no Aizkraukles novada Vecbebrim. Viņa jau 18 gadu vecumā bija iekļauta Latvijas komandas sastāvā startam 2018. gada ziemas olimpiskajās spēlēs Phjončhanā. Patrīcija ir pirmā Latvijas slēpotāja, kurai izdevies izcīnīt medaļu Pasaules čempionātā – viņa izcīnīja sudrabu 2022. gada U-23 Pasaules čempionātā. Gadu vēlāk viņa Pasaules Kausa izcīņā uzvarēja jauno (U23) sportistu ieskaitē. Pasaules kausa posmos viņa divreiz ir izcīnījusi piekto vietu, kā arī ieguvusi 8. vietu prestižā daudzdienu slēpojuma *Tour de Ski* kopvērtējumā. Tie visi ir pirmreizēji sasniegumi Latvijas distanču slēpošanā.

DIZAINS

Aināra Rimicāna personālizstāde “Kad man vairs nebūs...”

Piedāvā: Rīgas Porcelāna muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 14. aprīlim; klātienē norise

Kontaktinformācija: Muzejpedagogi, e-pasts: vita.lukstina@riga.lv, astra.kaprane@riga.lv; tel. nr. 26406354, 26406354

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://porcelanamuzejs.riga.lv/lv/kalendars/ainara-rimicana-personalizstade-kad-man-vairs-nebus---/>

Mākslinieka Aināra Rimicāna jubilejas izstādē aplūkojami ikdienā nereti sastopami priekšmeti, kas pārtapuši un atdzimuši smalkos un filigrānos mākslas darbos. Tie tapuši daudzu gadu gaitā, katrs ar savu konceptu, satikušies vienkopus vienā izstādē, parādot mākslinieka daudzpusīgumu, humora izjūtu un rotaļīgumu.

A. Rimicāns ir keramiķis ar īpašu interesi par porcelānu un postmodernu attieksmi pret jaunradi, arī Latvijas Mākslas akadēmijas Keramikas katedras mācībspēks.

Ekspozīciju iespējams aplūkot gan muzeja izstāžu zālē, gan arī pirmā stāva skatlogos. Skatlogos izvietoti jaunākie darbi, kas tapuši pēdējo gadu laikā, savukārt izstāžu zālē – par autora zelta fondu uzskatāmie porcelāna autordarbi.

Rīgas Skolu muzeja izstāde “Skola. Apģērbs. Laikmets”

Piedāvā: Rundāles Multifunkcionālais centrs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 21. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Lilita Lauskiniece, e-pasts: lilita.lauskiniece@bauskasnovads.lv; tel. nr. 26524190

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.bauskasnovads.lv/lv/jaunums/rundales-multifunkcionalaja-centra-bus-apskatama-rigas-skolu-muzeju-izstade-skola-apperbs-laikmets>

Izstāde aicina ieraudzīt, kā skolas apgērbu un formas tērpu ietekmē gan politiskā vara un tās ideoloģija, gan ekonomiskā situācija un nacionālās identitātes apziņa, kā arī vadošās modes tendences. Izstādē var izsekot ne tikai pakāpeniskām skolēnu un skolotāju tērpu un to detaļu mainībai, ko nosaka Izglītības ministrijas un citu iestāžu izdotie likumi un rīkojumi, bet arī skolas vides estētiskai mainībai un skaistuma izpratnei dažādos Latvijas vēstures periodos.

2022. gada 22. novembrī Rīgas Skolu muzejā tika atklāta izstāde "Skola. Apgērbs. Laikmets", savukārt Rundāles Multifunkcionālā centra kultūras zālē atklātā izstāde piedāvā saturs un vizuālās informācijas ziņā izvērstāku un plašāku skatījumu uz skolas apgērbu, formas tērpu daudzveidību un skolotāju vizuālo tēlu Latvijā laika posmā no 1918. līdz 1990. gadam. Daudzi no izstādē redzamajiem materiāliem ir izstādīti pirmo reizi.

Rīgas Skolu muzejs dibināts 2002. gadā. Muzeja mērķis ir vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas izglītības un pedagogijas vēstures materiālās un nemateriālās liecības, kā arī veicināt to izmantošanu sabiedrības izglītošanai.

ARHITEKTŪRA

Izstāde “Ķieģeļi”

Piedāvā: Rīgas Jūgendstila centrs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 26. maijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: jugendstils@riga.lv; tel. nr. 67181465, 67181464

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://jugendstils.riga.lv/actual/846/>

Izstādē aplūkojami 19. gadsimta otrajā pusē un 20. gadsimta sākumā Latvijas ķieģeļceplis ražoti ķieģeļi no Latvijas vēsturiskās būvkeramikas entuziastu Mārtiņa Varbūta, Juriņa Perevoščikova un Artūra Altberga kolekcijām. Vēsturiskos ķieģeļus papildinās eksemplāri no SIA “Lode” un SIA “Ceplis” mūsdienās tapušās produkcijas, kā arī dažādi seni, ar ķieģeļiem saistīti priekšmeti un fotogrāfijas.

Ķieģeļi par sevi var pastāstīt daudz. To izmērs un regularitāte, piemēram, vēsta par ražošanas veidu un laiku, ķieģeļu krāsa norāda uz māla ieguves iespējamo vietu un līdz ar to arī ražošanas vietu. Vissvarīgākā pazīme ir ķieģeļa marķējums (iespiesti burti, skaitļi, zīmes), kas norāda uz konkrētu cepli kā attiecīgā ķieģeļa izgatavotāju.

Rīgas skaisto, vēsturiski un arhitektoniski vērtīgo ēku rašanās un pastāvēšana ir kā monēta ar divām pusēm. Aversā vienmēr būs ēkas arhitekts, arī tās pasūtītājs vai īpašnieks, tās slavenie iedzīvotāji un vēsturē palikušie notikumi, kas risinājušies konkrētajā ēkā. Savukārt, reversu reti

kurš skata un reti kuru tas interesē – tie ir meistari, kas cēlušī konkrēto ēku, materiālu ražotāji un piegādātāji. Izstāde muzejā “Rīgas Jūgendstila centrs” dos iespēju palūkoties uz ķieģeļiem tuvplānā, jo bez tiem nebūtu arī daudzo un skaisto Rīgas jūgendstila namu.

Izstāde “Latvijas Arhitektu savienībai – 100. Bibliotēkas stāsts”

Piedāvā: Latvijas Arhitektu savienība, Latvijas Nacionālā bibliotēka

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 25. maijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Uzziņas, e-pasts: konsultants@lnb.lv; tel. nr. 67806110

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.latarh.lv/izstade-latvijas-arhitektu-savienibas-bibliotekas-dargumi>

2024. gadā aprit simts gadi kopš Latvijas Arhitektu savienības priekšteces – Latvijas Arhitektu biedrības dibināšanas. Atzīmējot šo Latvijas kultūrā svarīgo notikumu, Latvijas Nacionālās bibliotēkas 5. stāvā Retumu pasaulē skatāma Latvijas Arhitektu savienības bibliotēkas kolekcijas izstāde.

2022. gadā Latvijas Nacionālā bibliotēka saņēma dāvinājumā Latvijas Arhitektu savienības bibliotēkas krājumu, kas ietver reti sastopamus iespieddarbus par arhitektūras vēsturi un teoriju no 18. gadsimta beigām līdz 20. gadsimta otrajai pusei. Būtiska eksponēto grāmatu daļa nāk no arhitekta Ernesta Štālberga (1883–1958) bibliotēkas, kas ietilpa Latvijas Arhitektu savienības bibliotēkas krājumā.

Izstāde papildināta ar ikmēneša lekciju sēriju no marta līdz maijam. Izstādes kurators Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošais pētnieks un Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes docents Mārtiņš Mintauris.

MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUS

Izstāde “...Brīvības garu nevar nokaut!”

Piedāvā: Latvijas Okupācijas muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 2024. gada oktobra beigām; klātienes norise

Kontaktinformācija: Inga Role, e-pasts: inguna.role@okupacijasmuzejs.lv; tel. nr. 67211030

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://okupacijasmuzejs.lv/lv/aktualitates/muzeja-atklas-izstadi-par-latviesu-jauniesu-cinu-pret-komunistisko-okupācijas-rezimu>

Izstāde radīta, atzīmējot Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienu un godinot nacionālās pretošanās kustības dalībniekus, par Latvijas jauniešu cīņu pret komunistisko okupācijas režīmu 1940. gados, kas ir kā tematisks turpinājums Muzeja vides izstādei.

Kad 1940. gadā Padomju Savienība okupēja Latviju, patriotiski audzinātā jaunatne aktīvi dibināja pretošanās grupas, kā arī īstenoja dažādas pretošanās akcijas. Jauniešu darbības – nacionālu organizāciju veidošana, patriotisku uzsaukumu izgatavošana un izplatīšana, ieroču

vākšana, aizliegtā Latvijas Republikas karoga izkāršana un aizliegto nacionālo svētku atzīmēšana, turpinājās arī turpmākajos okupācijas gados.

Vides izstādē pie Muzeja aplūkojamos stāstus par Latvijas jaunatnes nacionālo cīņu tagad papildina Izstāžu zālē skatāmi oriģināli dokumenti, vēstules un fotogrāfijas no Muzeja krājuma un teksti no Audiovizuālo materiālu krātuves videoliecībām, kurās bijušie jaunieši stāsta par savu darbību.

Jauniešu degsme, vēlme cīnīties un atgūt zaudēto dzimteni, nežēlojot sevi un upurējot savu dzīvi cīņai pret komunistisko okupācijas režīmu, ir skarbs atgādinājums par brīvas Latvijas vērtību un neatsverams ieguldījums nacionālajā pretošanās kustībā.

Izstāde “Pēcnāves dzīve. Piemiņas prakses un muzejs”

Piedāvā: Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 31. augustam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ilze Sirmā, e-pasts: ilze.sirma@mvm.gov.lv; tel. nr. 26644548

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://mvm.lv/lv/programma/izstades/pecnaves-dzive-pieminas-prakses-un-muzejs/16>

Ne katra diena ieiet vēsturē, un ne katra slava ir mūžīga. Pārcilājot muzeja krātuvēs noglabātas vēstures liecības, kas – līdzīgi atmiņām – laika gaitā sākušas balēt un irt, tapa izstāde. Izraudzītā tēma saistīta ar paaudžu nomaiņu Latvijas muzejos. Tās pamatā ir pieļāvums, ka padomju okupācijas laikā dibinātiem vēstures muzejiem ir traumēta atmiņas funkcija vai arī tie kalpojuši gluži citam nolūkam – piemiņai kā ideoloģizētai godināšanas formai.

Izstādes veidošanas gaitā ir šķetinātas puspatiesības, kas saistītas ar muzeja krājuma izcelsmi, pievēršot uzmanību pēckara gados iznīcinātu privātkolekciju tālākajiem likteņiem. Aizlienējot dziļu psiholoģijas pieeju, izstāde ļauj ieskatīties muzeja pagrabstāvā, kur līdz šodienai saglabājušies fragmenti no 1950. gados veidotās muzeja ekspozīcijas, kā arī dod iespēju izvērtēt, vai muzejam ir viss kārtībā bēniņos – pēc tur atrastiem senu sapulču un zinātnisko sēžu protokoliem ir tapusi Toma Harjo un Zanes Zajančauskas veidota filma “Zinātniskās padomes sēde” (2024) par muzeja tapšanas vēsturi. Rekonstruējot posttraumatiskā stresa sindroma dzēstas pagātnes atmiņas, muzejs runā ne jau tikai par sevi, bet par sabiedrības atveseļošanas kopumā, aicinot pēcnāves dzīvi aizstāt ar atdzimšanu.

Citi noderīgi resursi

Latvijas Nacionālā kultūras centra [izglītojošās interneta platformas digitālo mācību līdzekļu krājumā](#) pieejami metodiskie materiāli mākslas jomā, kas radīti sadarbībā ar Latvijas mākslas skolu pedagogiem un ekspertiem.

- Materiāls “Mākslas izstādes izveide un kuratora profesijas iepazīšana mācību uzdevumos” pieejams [šeit](#).
- Materiāls “Kompozīcija” pieejams [šeit](#).

Latvijas Televīzija ar Borisa un Ināras Teterevu fonda atbalstu uzsākusi raidījumu cikla “Teātris.zip” pavasara sezonu, piedāvājot astoņu izrāžu pirmizrādes. Plašāka informācija pieejama Kultūras ministrijas tīmekļvietnē [šeit](#).

- Piedāvājuma pieejamībai izveidota [“Teātris.zip” īpašo izrāžu izlase](#), kurā iestudējumi pieejami neierobežotu laiku.
- Raidījumu cikla “Teātris.zip” arhīvs pieejams [REplay.lv](#).

Kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” [tīmekļvietnes sadaļā “Metodiskie ieteikumi”](#) pieejami dažādu kultūras nozaru radošo profesionāļu veidotie metodiskie ieteikumi kultūras un mākslas norišu pilnvērtīgākai pieredzēšanai.

- RIBOCA LAB metodiskais materiāls laikmetīgās mākslas iepazīšanai pieejams [šeit](#).
- Metodisko materiālu komplekts “Dzimtas un valsts vēstures pētīšana dokumentos” pieejams [šeit](#).
- Videomateriālu cikls “Latvijas mākslinieku radošais mantojums” pieejams [šeit](#).
- Videomateriālu kopums par rakstniekiem Ingu Ābeli, Ojāru Vācieti un Anšlavu Eglīti pieejams [šeit](#).
- Metodiskie ieteikumi vēsturiskās ekspozīcijas “Sirdsapziņas uguns” iepazīšanai un satura apguvei pieejami [šeit](#).
- Kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” rokasgrāmata pieejama [šeit](#).

* * *

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama [programmas mājaslapas katalogā](#).
- Mājaslapas katalogā var nebūt norādītas:
 - visas valsts kultūras iestāžu (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvātās norises, taču tās ir iekļautas programmas saturā un atrodamas konkrēto institūciju mājaslapās.
 - īslaicīgi notiekošās kultūras norises (izstādes, vienu vai dažas reizes notiekoši koncerti utt.), kuru apmeklēšana jāaskaņo, sazinoties ar programmas komandu.
- Pedagoģi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas arī pieejamas [mājaslapā](#).
- Mājaslapas [aktualitāšu sadaļā](#) atrodama informācija par aktuālajām kultūras norisēm un skolēnu atsauksmes.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo mediju kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>, “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un “X” https://x.com/LV_skolas_soma, kā arī programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma>. Sociālajos medijos aicinām pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļās vai dalīties ar kādu no ierakstiem un savu pieredzi.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

Programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma> ievietoti arī iepriekšējo gadu semināros, konferencēs un forumos sniegtie pedagogu un kultūras nozares ekspertu pieredzes stāsti un lekcijas, t.sk., programmas atklāšanas koncerta ieraksts, kā arī citi audiovizuālie resursi un metodiskie materiāli.

www.latvijasskolassoma.lv #LatvijasSkolasSoma
